

European Securities and
Markets Authority

Насоки

Насоки относно определени аспекти на изискванията на MiFID за годност

Съдържание

I.	Обхват	3
II.	Определения	3
III.	Цел	4
IV.	Задължения за спазване на изискванията и докладване	4
V.	Насоки относно определени аспекти на изискванията на MiFID към звеното по проверка на съответствието	5
V.I	Отговорности на звеното по проверка на съответствието	5
V.II	Изисквания към организацията на звеното по проверка на съответствието	11
V.III	Преглед на звеното по проверка на съответствието от страна на компетентните органи	18

I. Обхват

Кой?

1. Настоящите насоки се отнасят за инвестиционните посредници (както са определени в член 4, параграф 1, точка 1 от MiFID), включително за кредитните институции, които предоставят инвестиционни услуги, управляващите предприятия за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК)¹ и компетентните органи.

Какво?

2. Настоящите насоки са свързани с предоставянето на инвестиционните услуги и дейностите, изброени в раздел А и допълнителните услуги, изброени в приложение I, раздел Б към директивата за пазарите на финансови инструменти (MiFID).

Кога?

3. Настоящите насоки влизат в сила 60 календарни дни след датата на изпълнение на изискването за докладване, посочена в параграф 10.

II. Определения

4. Освен ако е посочено друго, термините, използвани в директивата за пазарите на финансови инструменти и директивата за прилагане на MiFID, имат същото значение в настоящите насоки. В допълнение се прилагат следните определения:

Директива за пазарите на финансови инструменти (MiFID) Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно пазарите на финансови инструменти, за изменение на Директиви 85/611/ЕИО и 93/6/ЕИО на Съвета и Директива 2000/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 93/22/ЕИО на Съвета, с последващите изменения.

Директива за прилагане на MiFID Директива 2006/73/ЕО на Комисията от 10 август 2006 г. за прилагане на Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на организационните изисквания и условията за извършване на дейност от инвестиционните посредници и за даването на определения за целите на посочената директива.

звено по проверка на съответствието Звено в инвестиционен посредник, което отговаря за идентифицирането, оценяването, консултирането, наблюдението и докладването на риска от неспазване на изискванията от страна на инвестиционния посредник.

¹ Настоящите насоки се отнасят за управляващите ПКИПЦК дружества единствено когато те предоставят инвестиционни услуги за управление на индивидуален портфейл или за инвестиционни консултации (по смисъла на член 6, параграф 3, букви а) и б) от директивата за ПКИПЦК).

риск от неспазване на изискванията Рискът даден инвестиционен посредник да не изпълнява задълженията си съгласно MiFID и съответното национално законодателство, както и приложимите стандарти, определени от Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) и компетентните органи, по отношение на тези разпоредби.

5. Насоките не представляват абсолютни задължения. По тази причина често се използва думата „следва“. Когато се описва изискване на MiFID обаче се използват думите „трябва“ или „се изисква“.

III. Цел

6. Целта на настоящите насоки е да се поясни прилагането на определени аспекти от изискванията на MiFID към звеното по проверка на съответствието с цел да се гарантира общо, еднакво и последователно прилагане на член 13 от директивата за пазарите на финансови инструменти (MiFID), член 6 от директивата за прилагане на MiFID и определени свързани с тях разпоредби.
7. Очакванията на Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) са, че настоящите насоки ще насърчат сближаването при тълкуването на изискванията на MiFID към звеното по проверка на съответствието и надзорните подходи към тях чрез подчертаване на редица важни въпроси и че така ще се повиши стойността на съществуващите стандарти. Чрез гаранцията, че тези посредници спазват регулаторните стандарти, ЕОЦКП очаква съответно укрепване на защитата на инвеститорите.

IV. Задължения за спазване на изискванията и докладване

Състояние на насоките

8. Настоящият документ съдържа насоки, издадени съгласно член 16 от регламента за ЕОЦКП². В съответствие с член 16, параграф 3 от регламента за ЕОЦКП компетентните органи и участниците на финансовите пазари трябва да полагат всички усилия за спазване на тези насоки.
9. Компетентните органи, за които се отнасят насоките, следва да ги спазват, като ги включат в своите надзорни практики, включително когато определени насоки са насочени предимно към участниците на финансовите пазари.

Изисквания за докладване

10. Компетентните органи, за които се отнасят настоящите насоки, трябва да уведомят ЕОЦКП дали спазват или възнамеряват да спазват насоките, като посочат причините за евентуално неспазване. Компетентните органи трябва да уведомят ЕОЦКП в срок от два месеца от публикуването на превода от страна на ЕОЦКП на адрес „compliance.388@esma.europa.eu“. При отсъствие на отговор в този срок ще се счита, че

² Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/77/ЕО на Комисията.

компетентните органи не спазват насоките. На интернет страницата на ЕОЦКП е публикуван образец на уведомление.

11. От участниците на финансовите пазари не се изисква да докладват дали спазват тези насоки.

V. Насоки относно определени аспекти на изискванията на MiFID към звеното по проверка на съответствието

12. Като част от отговорността си да гарантира, че инвестиционният посредник изпълнява своите задължения съгласно MiFID, старшият ръководен състав трябва да гарантира, че звеното по проверка на съответствието изпълнява изискванията, определени в член 6 от директивата за прилагане на MiFID.
13. Насоките следва да се четат едновременно с принципа на пропорционалност, както е определен в член 6, параграф 1 от директивата за прилагане на MiFID. Насоките се отнасят за инвестиционните посредници, като се взема предвид естеството, мащабът и сложността на дейността им, както и естеството и обхватът на инвестиционните услуги и дейностите, извършвани в процеса на тяхната дейност.

V.I Отговорности на звеното по проверка на съответствието

Оценка на риска от неспазване на изискванията

Приложимо законодателство: член 6, параграф 1 от директивата за прилагане на MiFID.

Обща насока 1

14. Инвестиционните посредници следва да гарантират, че звеното по проверка на съответствието използва основан на риска подход, за да разпределя ефективно своите ресурси. Следва да се използва оценка на риска от неспазване на изискванията, за да се определи фокусната точка на дейностите по наблюдение и консултации на звеното по проверка на съответствието. Оценката на риска от неспазване на изискванията следва да се извършва редовно, за да се гарантира, че насочеността и обхватът на мониторинга и консултантските дейности с цел спазване на изискванията са правилни.

Подкрепящи насоки

15. Съгласно MiFID от инвестиционните посредници се изисква да установят, прилагат и поддържат подходящи политики и процедури, предназначени да откриват всеки риск инвестиционният посредник да не успее да изпълни задълженията си съгласно MiFID. Като част от това звеното по проверка на съответствието следва да идентифицира нивото на риска от неспазване на изискванията, на което е изложен инвестиционният посредник, като се вземат предвид инвестиционните услуги, дейностите и допълнителните услуги, осигурени от инвестиционния посредник, както и видовете търгувани и разпространявани финансови инструменти.
16. В оценката на риска от неспазване на изискванията следва да се вземат предвид приложимите задължения съгласно MiFID, националните нормативни разпоредби и политики за изпълнение,

процедурите, системите и мерките за контрол, които посредникът изпълнява в областта на инвестиционните услуги и дейности. В оценката следва да се вземат предвид и резултатите от дейностите на мониторинг и от констатациите на съответните вътрешни или външни одити.

17. Целите и работната програма на звеното по проверка на съответствието следва да бъдат разработени и установени въз основа на тази оценка на риска от неспазване на изискванията. Идентифицираните рискове следва да се преразглеждат редовно и също така *ad hoc*, когато е необходимо, за да се гарантира, че всички нови рискове се вземат предвид (например в резултат на нови области на дейности или други промени в структурата на инвестиционния посредник).

Задължения за мониторинг на звеното по проверка на съответствието

Приложимо законодателство: член 6, параграф 2, буква а) от директивата за прилагане на MiFID.

Обща насока 2

18. Инвестиционните посредници следва да гарантират, че звеното по проверка на съответствието ще въведе програма за мониторинг, в която се вземат предвид всички области, в които инвестиционният посредник извършва инвестиционни услуги, дейности и свързани с тях допълнителни услуги. В програмата за мониторинг следва да бъдат установени приоритетите, определени чрез оценката на риска от неспазване на изискванията, което гарантира цялостен мониторинг на този риск.

Подкрепящи насоки

19. Целта на програмата за мониторинг е да се оцени дали дейността на инвестиционния посредник се извършва в съответствие с неговите задължения съгласно MiFID и дали неговите вътрешни насоки и мерки за организация и контрол продължават да бъдат ефективни и подходящи.
20. Когато инвестиционен посредник е част от група, отговорност за звеното по проверка на съответствието носи всеки инвестиционен посредник в тази група. Следователно инвестиционният посредник следва да гарантира, че неговото звено по проверка на съответствието носи отговорност за мониторинга на неговия собствен риск от неспазване на изискванията. Това включва и случаите, при които посредникът възлага функциите по проверка на съответствието на друг посредник в групата. При все това звеното по проверка на съответствието във всеки инвестиционен посредник следва да взема предвид групата, към която принадлежи посредникът – например като работи в тясна връзка с персонала, отговорен за одитните, правните и регулаторните дейности и дейностите по проверка на съответствието в други части на групата.
21. Основаният на риск подход към спазването на изискванията следва да представлява основата за определяне на подходящите инструменти и методологии, използвани от звеното по проверка на съответствието, а също така и обхвата на програмата за мониторинг и честотата на дейностите по мониторинг, извършвани от звеното по проверка на съответствието (които могат да бъдат редовни, *ad hoc* и/или непрекъснати). Звеното по проверка на съответствието следва също така да гарантира, че неговите дейности за мониторинг не се извършват само

документално, а че се проверява и начинът, по който политиките и процедурите се изпълняват на практика, например чрез проверки на място в оперативните бизнес звена. Освен това звеното по проверка на съответствието следва да разгледа обхвата на прегледите, които трябва да бъдат извършени.

22. Подходящите инструменти и методологии за дейностите по мониторинг, които могат да бъдат използвани от звеното по проверка на съответствието, включват (но не само):
 - а) използване на обобщени измервания на риска (например индикатори на риска);
 - б) използване на доклади на вниманието на ръководството, в които се документират съществени отклонения между действителните събития и очакванията (доклад на изключенията) или ситуации, които изискват решение (дневник на проблемите);
 - в) целенасочен надзор по отношение на търговията, спазване на процедурите, документални прегледи и/или интервюиране на съответния персонал.
23. Програмата за мониторинг следва да отразява промените, които могат да възникнат в рисковия профил на инвестиционния посредник, например в резултат на значими събития като корпоративни поглъщания, промени в ИТ системи или реструктуриране. Тя следва също така да обхване изпълнението и ефективността на корективните мерки, предприети от инвестиционния посредник при нарушения на MiFID.
24. При дейностите по мониторинг, извършвани от звеното по проверка на съответствието, следва да се вземе предвид и следното:
 - а) задължението за спазване на нормативните изисквания в съответната сфера на дейност;
 - б) мерките за контрол от първо ниво в сферите на дейност на инвестиционния посредник (т.е. мерки за контрол от страна на оперативните звена, съпоставени с мерките за контрол от второ ниво, извършвани от звеното по проверка на съответствието); и
 - в) прегледи от звеното за управление на риска, звеното по вътрешен контрол, звеното по вътрешен одит или други контролни звена в областта на инвестиционните услуги и дейности.
25. Прегледите от други контролни звена следва се координират с дейностите по мониторинг, извършвани от звеното по проверка на съответствието, като същевременно се зачита независимостта и правомощията на отделните звена.
26. Звеното по проверка на съответствието следва да участва в надзора на процеса за подаване на жалби и да разглежда жалбите като източник на уместна информация в контекста на своите общи задължения за мониторинг. Това не изисква звената по проверка на съответствието да изпълняват роля при вземането на решения във връзка с жалби. В това отношение инвестиционните посредници следва да предоставят на звеното по проверка на съответствието достъп до всички оплаквания от клиенти, получени от съответния посредник.

Задължения за докладване на звеното по проверка на съответствието

Приложимо законодателство: член 6, параграф 3), буква б) и член 9 от директивата за прилагане на MiFID.

Обща насока 3

27. Инвестиционните посредници следва да гарантират, че редовните писмени доклади за проверка на съответствието се изпращат на старшия ръководен състав. Докладите следва да съдържат описание на изпълнението и ефективността на цялостната среда за контрол на инвестиционните услуги и дейности и обобщение на идентифицираните рискове и корективните мерки, които са предприети или следва да бъдат предприети. Докладите трябва да се изготвят на подходящи интервали от време и най-малко веднъж годишно. Когато звеното по проверка на съответствието направи важни констатации, ръководителят на звеното по проверка на съответствието следва да докладва тези констатации своевременно на старшия ръководен състав. Звеното с надзорни функции, ако има такова, също следва да получи докладите.

Подкрепящи насоки

28. Писменият доклад относно проверката на съответствието до старшия ръководен състав следва да обхваща всички бизнес звена, които участват в предоставянето на инвестиционни услуги, дейности и допълнителни услуги. Когато докладът не обхваща всички тези дейности на инвестиционния посредник, в него следва ясно да се посочват причините за това.

29. В тези писмени доклади относно проверката на съответствието следва да бъдат обхванати следните въпроси, когато е приложимо:

- а) описание на изпълнението и ефективността на цялостната среда за контрол на инвестиционните услуги и дейности;
- б) обобщение на основните констатации от прегледа на политиките и процедурите;
- в) обобщение на проверките на място или на документалните прегледи, извършени от звеното по проверка на съответствието, включително установените нарушения и пропуски в организацията и процесите по проверка на съответствието, въведени от инвестиционния посредник, и предприетите в резултат на това мерки;
- г) рисковете, идентифицирани в рамките на дейностите по мониторинг на звеното по проверка на съответствието;
- д) съответните промени и новости в регулаторните изисквания през обхванатия в доклада период и мерките, които са предприети и следва да бъдат предприети, за да се гарантира спазване на променените изисквания (когато старшият ръководен състав не е бил предварително информиран за тях от други източници);
- е) други важни въпроси, свързани със спазването на изискванията и възникнали след последния доклад; и

ж) съществената кореспонденция с компетентните органи (когато старшият ръководен състав не е бил предварително информиран за тях от други източници).

30. Звеното по проверка на съответствието следва да докладва целево и своевременно на старшият ръководен състав, когато са констатирани важни въпроси, свързани със спазването на изискванията, например съществени нарушения на MiFID и на съответните национални изисквания. Докладът следва да съдържа и съвети относно необходимите корективни мерки.
31. Звеното по проверка на съответствието следва да проучи необходимостта от допълнително докладване на друго звено по проверка на съответствието в групата.
32. ЕОЦКП отбелязва, че някои компетентни органи изискват от инвестиционните посредници да им предоставят доклади на звеното по проверка на съответствието редовно или целево. Един компетентен орган също така изисква от старшият ръководен състав да му предостави аотирана версия на доклада, в която се съдържат обяснения на констатациите на звеното по проверка на съответствието³. Тези практики осигуряват на компетентните органи пряка информация за дейностите на инвестиционния посредник по проверка на съответствието, както и за всякакви нарушения на нормативните разпоредби.

Консултантски задължения на звеното по проверка на съответствието

Приложимо законодателство: член 6, параграф 2 от директивата за прилагане на MiFID.

Обща насока 4

33. Инвестиционните посредници следва да гарантират, че звеното по проверка на съответствието изпълнява своите консултантски задължения, които включват: предоставяне на подкрепа за обучение на персонала; осигуряване на всекидневна помощ за персонала и участие във въвеждането на нови политики и процедури в инвестиционния посредник.

Подкрепящи насоки

34. Инвестиционните посредници следва да насърчават и разширяват „култура на спазване на изискванията“ в своята структура. Целта на културата на спазване на изискванията не е само да се установи общата среда, в която се третират въпросите по проверка на съответствието, но и персоналет да прилага принципа за подобряване на защитата на инвеститорите.
35. Инвестиционният посредник трябва да гарантира, че неговият персонал е получил необходимото обучение. Звеното по проверка на съответствието следва да подпомага бизнес звената в областта на инвестиционните услуги и дейности (т.е. целият персонал, който участва пряко или непряко в предоставянето на инвестиционни услуги и дейности) при провеждането на обучения. Подкрепата за обучение и за други дейности следва да е насочена предимно, но не само към:

³ Настоящото описание на конкретни практики на компетентните органи има за цел да предостави на читателя допълнителна информация относно различните подходи на компетентните органи, без да се установяват допълнителни изисквания към инвестиционните посредници или компетентните органи (и по този начин да се създаде задължение за спазване или обяснение съгласно член 16, параграф 3 от регламента за ЕОЦКП).

- a) вътрешните политики и процедури на инвестиционния посредник и неговата организационна структура в областта на инвестиционните услуги и дейности; и
 - б) MiFID, съответното национално законодателство, приложимите стандарти и насоки, определени от ЕОЦКП и компетентните органи, и други надзорни и регулаторни изисквания, които могат да бъдат приложими, със съответните промени.
36. Обучението следва да се провежда редовно, а при необходимост следва да се провежда и обучение в зависимост от конкретните нужди. Обучението следва да се предоставя на подходящите лица — например за целия персонал на инвестиционния посредник, на отделни бизнес звена или на определени лица.
37. Обучението следва постоянно да се доразвива, като се вземат предвид всички уместни промени (например ново законодателство, стандарти или насоки, издадени от ЕОЦКП и компетентните органи, както и промени в бизнес модела на инвестиционния посредник).
38. Звеното по проверка на съответствието следва периодично да извършва оценка дали персоналят в областта на инвестиционните услуги и дейности е достатъчно добре осведомен и дали правилно прилага политиките и процедурите на инвестиционния посредник.
39. Персоналят по проверка на съответствието следва също така да подпомага ежедневната дейност на персонала от оперативните звена и да отговаря на въпроси, произтичащи от тази дейност.
40. Инвестиционните посредници следва да гарантират, че звеното по проверка на съответствието участва в разработването на съответните вътрешни политики и процедури в областта на инвестиционните услуги, дейностите и допълнителните услуги. В този контекст звеното по проверка на съответствието следва да има възможност например да предоставя експертен опит и съвети, свързани със спазването на изискванията, на бизнес звената по отношение на всички стратегически решения или нови бизнес модели или по отношение на стартирането на нова рекламна стратегия в областта на инвестиционните услуги и дейности. Ако съветът на звеното по проверка на съответствието не е изпълнен, звеното по проверка на съответствието следва да документира това по съответния начин и да го отрази в своите доклади относно проверка на съответствието.
41. Инвестиционните посредници следва да гарантират, че звеното по проверка на съответствието участва във всички важни изменения в организацията на инвестиционния посредник в областта на инвестиционните услуги, дейностите и допълнителните услуги. Това включва процеса на вземане на решения при одобряването на нови направления на дейността или нови финансови продукти. В този контекст звеното по проверка на съответствието следва да има право да участва в процеса на одобрение на финансовите инструменти, които следва да се използват в процеса на дистрибуция. Поради това старшият ръководен състав следва да насърчава бизнес звената да се консултират със звеното по проверка на съответствието относно своите операции.
42. Инвестиционните посредници следва да гарантират, че звеното по проверка на съответствието участва във всяка съществена нерутинна кореспонденция с компетентните органи в областта на инвестиционните услуги и дейности.

V. II Изисквания към организацията на звеното по проверка на съответствието

Ефективност на звеното по проверка на съответствието

Приложимо законодателство: член 6, параграф 3, буква а) и член 5, параграф 1, буква г) от директивата за прилагане на MiFID.

Обща насока 5

43. С цел да гарантират, че звеното по проверка на съответствието разполага с подходящи човешки и други ресурси, инвестиционните посредници следва да вземат предвид мащаба и видовете на извършваните от тях инвестиционни услуги, дейности и допълнителни услуги. Освен това те следва да предоставят на персонала по проверка на съответствието необходимите правомощия за ефективно изпълнение на техните задължения, както и достъп до цялата необходима информация, свързана както с предоставяните инвестиционни услуги и дейности, така и с допълнителните услуги.
44. Ръководителят на звеното по проверка на съответствието следва да разполага с достатъчно задълбочени знания и опит, както и с достатъчно високо ниво на експертен опит, за да може да носи отговорност за звеното по проверка на съответствието като цяло и да гарантира неговата ефективност.

Подкрепящи насоки

45. Броят на персонала, необходим за изпълнение на задачите на звеното по проверка на съответствието, зависи до голяма степен от естеството на инвестиционните услуги, дейностите и допълнителните услуги и другите услуги, предоставяни от инвестиционния посредник. В случай на значително разширяване на дейностите на бизнес звеното на даден инвестиционен посредник, инвестиционният посредник следва да гарантира съответното разширяване и на звеното по проверка на съответствието с оглед на промените във връзка с риска от неспазване на изискванията, на който е изложен посредникът. Старшият ръководен състав следва да редовно да проверява дали броят на персонала продължава да е достатъчен, за да може звеното по проверка на съответствието да изпълнява своите задължения.
46. Освен човешки ресурси, звеното по проверка на съответствието следва да разполага и с достатъчни ИТ ресурси.
47. Когато инвестиционният посредник определя бюджетите за отделните функции или звена, звеното по проверка на съответствието следва да получи бюджет, който съответства на нивото на риска от неспазване на изискванията, на който е изложен посредникът. Преди определянето на бюджета следва да се направи консултация с ръководителя на звеното по проверка на съответствието. Всички решения за значително намаляване на бюджета следва да бъдат документирани в писмен вид и да съдържат подробни обяснения.
48. За да се гарантира, че персоналот по проверка на съответствието постоянно разполага с достъп до информацията, необходима за изпълнението на неговите задачи, инвестиционните посредници следва да осигурят достъп до всички уместни бази данни. С цел да има непрекъсната представа за конкретните сфери с евентуална чувствителна или важна информация в дейността на инвестиционния посредник, ръководителят на звеното по проверка на съответствието следва да има достъп до всички съответни информационни

системи в рамките на инвестиционния посредник, както и до всички доклади от вътрешни или външни одити или до други доклади до старшия ръководен състав или до звеното с надзорни функции, ако има такава. Когато е необходимо, ръководителят на звеното по проверка на съответствието следва също така да има възможност да присъства на срещи на старшия ръководен състав или на звеното с надзорни функции. Когато това право не е предоставено, това следва да бъде документирано и обяснено в писмен вид. Ръководителят на звеното по проверка на съответствието следва да притежава задълбочени познания относно организацията, корпоративната култура и процесите на вземане на решения в инвестиционния посредник, за да може да прецени на кои срещи е важно да присъства.

49. За да се гарантира, че персоналят по проверка на съответствието разполага с правомощията, необходими за изпълнението на неговите задължения, старшият ръководен състав на инвестиционния посредник следва да го подкрепя при изпълнението на тези задължения. Правомощията предполагат подходящ експертен опит и подходящи персонални умения и могат да бъдат разширени чрез политиката за спазване на изискванията на инвестиционния посредник, в която изрично се признават коректните правомощия на персонала по проверка на съответствието.
50. Целият персонал по проверка на съответствието следва да бъде запознат поне с MiFID и съответното национално законодателство и всички приложими стандарти и насоки, издадени от ЕОЦКП и компетентните органи във връзка с тази нормативна база, доколкото тя има отношение към изпълнението на техните функции. Персоналят по проверка на съответствието следва да преминава редовно обучение, за да се поддържат неговите знания. Ръководителят на звеното по проверка на съответствието трябва да има по-високо ниво на експертен опит.
51. Ръководителят на звеното по проверка на съответствието следва да демонстрира достатъчно професионален опит, за да може да извършва оценка на рисковете от неспазване на изискванията и конфликтите на интереси, присъщи на бизнес дейностите на инвестиционния посредник. Необходимият професионален опит може да е придобит на оперативни длъжности, в други контролни звена или в регулаторни звена.
52. Ръководителят на звеното по проверка на съответствието следва да разполага с конкретни познания за различните бизнес дейности, които се осигуряват от инвестиционния посредник. Инвестиционните посредници могат да имат различни изисквания към експертния опит, тъй като естеството на основните рискове от неспазване на изискванията, на които са изложени посредниците, са различни. Поради това съгласно член 5, параграф 1, буква г) от директивата за прилагане на MiFID от новоназначения ръководителят на звеното по проверка на съответствието може да се изискват допълнителни специализирани познания, свързани със специфичния бизнес модел на инвестиционния посредник, дори ако преди това лицето е било ръководител на звеното по проверка на съответствието в друг инвестиционен посредник.

Изпълнение на функциите на звеното по проверка на съответствието

Приложимо законодателство: член 6, параграф 2, буква а) от директивата за прилагане на MiFID.

Обща насока 6

53. Съгласно MiFID от инвестиционните посредници се изисква да гарантират, че звеното по проверка на съответствието изпълнява постоянно своите функции и отговорности. Поради това инвестиционните посредници следва да установят организация, с която се гарантира изпълнение на отговорностите на ръководителя на звеното по проверка на съответствието при неговото отсъствие, както и подходяща организация, с която се гарантира непрекъснатото изпълнение на отговорностите на звеното по проверка на съответствието. Тази организация следва да бъде документирана в писмен вид.

Подкрепящи насоки

54. Инвестиционния посредник следва да гарантира, например чрез вътрешни процедури и постоянна организация, че отговорностите на звеното по проверка на съответствието се изпълняват правилно по време на отсъствието на ръководителя на звеното по проверка на съответствието.
55. Отговорностите, компетенциите и правомощията на персонала по проверка на съответствието следва да бъдат определени в „политика по проверка на съответствието“ или в други общи политики или вътрешни правила, като се взема предвид обхватът и естеството на инвестиционните услуги и дейностите на инвестиционния посредник. Това следва да включва информация относно програмата за мониторинг и отговорностите за докладване на звеното по проверка на съответствието, както и информация относно основания на риска подход на звеното по проверка на съответствието към дейностите по мониторинг. Съответните изменения в регулаторните разпоредби следва да бъдат своевременно отразени чрез адаптиране на тези политики/правила.
56. Звеното по проверка на съответствието следва да извършва своите дейности постоянно, а не само при определени обстоятелства. Това изисква редовен мониторинг въз основа на график за мониторинг. Дейностите по мониторинг следва редовно да обхващат всички ключови области на инвестиционните услуги и дейности, като се взема предвид риска от неспазване на изискванията, свързан със съответните стопански области. Звеното по проверка на съответствието следва да има възможност да реагира бързо при непредвидени събития, като променя насочеността на своите дейности в кратък срок, ако е необходимо.

Независимост на звеното по проверка на съответствието

Приложимо законодателство: член 6, параграф 3 от директивата за прилагане на MiFID.

Обща насока 7

57. Инвестиционните посредници следва да гарантират, че разположението на звеното по проверка на съответствието в рамките на организационната структура гарантира, че ръководителят на звеното по проверка на съответствието и другият персонал по проверка на

съответствието действат независимо при изпълнението на своите функции. Ръководителят на звеното по проверка на съответствието следва да се назначава и заменя от старшият ръководен състав или от звеното с надзорни функции.

Подкрепящи насоки

58. Докато старшият ръководен състав е отговорен за установяването на подходяща организация по проверка на съответствието и за мониторинг на ефективността на установената организация, функциите на звеното по проверка на съответствието следва да се изпълняват независимо от старшият ръководен състав и другите звена в инвестиционния посредник. Поспециално организацията на инвестиционния посредник следва да гарантира, че другите бизнес звена не могат да издават инструкции или да влияят по друг начин на персонала по проверка на съответствието и неговите дейности.
59. Когато старшият ръководен състав се отклонява от важни препоръки или оценки, направени от звеното по проверка на съответствието, ръководителят на звеното по проверка на съответствието следва да документира това по съответния начин и да го отбележи в своите доклади относно проверка на съответствието.

Освобождаване от изискванията

Приложимо законодателство: член 6, параграф 3 от директивата за прилагане на MiFID.

Обща насока 8

60. Когато инвестиционен посредник счита, че за него не е целесъобразно да изпълнява изискванията, определени в член 6, параграф 3, буква в) или г) от директивата за прилагане на MiFID, той следва да проучи дали предложената организация не понижава ефективност на звеното по проверка на съответствието. Тази преценка следва да бъде обект на редовно преразглеждане.

Подкрепящи насоки

61. Инвестиционните посредници следва да определят кои мерки, включително организационни мерки и нивото на ресурсите, са най-подходящи за гарантиране на ефективността на звеното по проверка на съответствието при конкретните обстоятелства на посредника. Когато вземат такова решение, инвестиционните посредници следва да вземат предвид (*inter alia*) следните критерии:
 - а) видовете инвестиционни услуги, дейности и допълнителни услуги и други бизнес дейности, предоставяни от инвестиционния посредник (включително онези, които не са свързани с инвестиционни услуги, дейности и допълнителни услуги);
 - б) взаимодействието между инвестиционните услуги и дейности и допълнителните услуги и другите бизнес дейности, извършвани от инвестиционния посредник;
 - в) обхвата и обема на извършваните инвестиционни услуги, дейности и допълнителни услуги (в абсолютно и в относително изражение спрямо другите бизнес дейности), общия баланс и приходите на инвестиционния посредник от комисиони и такси и

други приходи в контекста на предоставянето на инвестиционни услуги, дейности и допълнителни услуги;

- г) видовете финансови инструменти, предлагани на клиентите;
 - д) видовете клиенти, към които е насочен инвестиционният посредник (професионални клиенти, контрагенти за продажби на дребно, отговарящи на критериите контрагенти);
 - е) броя на персонала;
 - ж) дали инвестиционният посредник е част от икономическа група по смисъла на член 1 от Седма директива 83/349/ЕИО на Съвета от 13 юни 1983 г. относно консолидираните счетоводни отчети (Директива 83/349/ЕО);
 - з) услугите, предоставяни чрез търговска мрежа, например свързани представители или клонове;
 - и) трансграничните дейности, предоставяни от инвестиционния посредник;
 - й) организацията и сложността на ИТ системите.
62. Тези критерии могат да бъдат полезни и за компетентните органи, когато определят кои видове инвестиционни посредници имат право да се възползват от освобождаване въз основа на принципа на пропорционалност съгласно член 6, параграф 3 от директивата за прилагане на MiFID.
63. Инвестиционният посредник може например да бъде освободен от изискванията въз основа на принципа на пропорционалност, ако изпълнението на необходимите функции по проверка на съответствието не изисква назначаване на служител на пълно работно време поради естеството, мащаба и сложността на дейността на посредника и естеството и обхвата на предлаганите инвестиционни услуги, дейности и допълнителни услуги.
64. Докато назначаването на ръководител на звеното по проверка на съответствието е задължително, за по-малките инвестиционни посредници с много тясна сфера на действие може да бъде непропорционално да назначат отделен ръководител на звеното по проверка на съответствието (т.е. такъв, който не изпълнява други функции). Когато даден инвестиционен посредник се възползва от освобождаване от изискванията, конфликтите на интереси между функциите, изпълнявани от съответното лице, следва да бъдат сведени до минимум.
65. Инвестиционен посредник, който не е длъжен да изпълнява всички изисквания, определени в член 6, параграф 3 от директивата за прилагане на MiFID съгласно принципа за пропорционалност, може да обедини правното звено и звеното по проверка на съответствието. При все това инвестиционен посредник с по-сложни дейности или по-голям размер като цяло следва да избягва такова обединение, ако то би могло да намали независимостта на звеното по проверка на съответствието.
66. Когато инвестиционен посредник се възползва от освобождаване от изискванията въз основа на принципа на пропорционалност, той следва да документира обосновката за това, така че компетентният орган да има възможност да я оцени.

Обединяване на звеното по проверка на съответствието с други звена за вътрешен контрол

Приложимо законодателство: член 6, параграф 3 от директивата за прилагане на MiFID.

Обща насока 9

67. Инвестиционният посредник като цяло следва да избягва да обединява звеното по проверка на съответствието със звеното по вътрешен одит. Обединението на звеното по проверка на съответствието с други контролни звена може да е приемливо, ако не намалява ефективността и независимостта на звеното по проверка на съответствието. Всяко обединение следва да бъде документирано заедно с причините за него, така че компетентните органи да могат да направят оценка дали обединението на функциите е подходящо при дадените обстоятелства.

Подкрепящи насоки

68. Персоналът по проверка на съответствието като цяло не следва да участва в дейностите, които наблюдава. При все това обединението на звеното по проверка на съответствието с други контролни звена на същото ниво (например звено за предотвратяване на прането на пари) може да бъде приемливо, ако не води до конфликт на интереси и не намалява ефективността на звеното по проверка на съответствието.

69. Обединяването на звеното по проверка на съответствието със звеното по вътрешен одит като цяло следва да се избягва, тъй като има вероятност да намали независимостта на звеното по проверка на съответствието, тъй като звеното по вътрешен одит отговаря за извършване на надзор по отношение на звеното по проверка на съответствието. При все това поради практически причини (например вземане на решения) и при определени обстоятелства (например при компании, които се състоят само от две лица) може да бъде по-подходящо само едно лице да отговаря за двете функции. В това отношение посредниците следва да обсъдят обединението със съответния надзорен орган. Освен това, когато бъде извършено такова обединение, посредникът, разбира се, трябва да гарантира, че отговорностите на всяко звено се изпълняват правилно (т.е. по надежден, открит и професионален начин).

70. Освен това при определянето на съответния брой на персонала, необходим за звеното по проверка на съответствието, следва да се вземе предвид дали персоналът от другите контролни звена също изпълнява функции по проверка на съответствието.

71. Независимо дали звеното по проверка на съответствието е обединено с други контролни звена, то следва да координира своите дейности с дейностите на контрол от второ ниво, изпълнявани от други звена.

Възлагане на проверката на съответствието на подизпълнители

Приложимо законодателство: членове 6 и 14 от директивата за прилагане на MiFID.

Обща насока 10

72. Инвестиционните посредници следва да гарантират изпълнението на всички приложими изисквания към звеното по проверка на съответствието, когато всички функции по проверка на съответствието или част от тях са възложени на подизпълнители.

Подкрепящи насоки

73. Изискванията на MiFID относно възлагането на критични или важни функции на подизпълнители се прилагат изцяло при възлагането на проверката на съответствието на подизпълнител.
74. Изискванията, които се прилагат по отношение на звеното по проверка на съответствието, са едни и същи независимо дали всички или само някои функции са възложени на подизпълнител; отговорност за изпълнението на съществуващите изисквания носи старшият ръководен състав на посредника.
75. Инвестиционният посредник следва да извърши оценка, основана на надлежна проверка, преди да избере доставчик на услуги с цел да гарантира, че са изпълнени критериите, определени в членове 6 и 14 от директивата за прилагане на MiFID. Инвестиционният посредник следва да гарантира, че доставчикът на услуги разполага с необходимите правомощия, ресурси, експертен опит и достъп до цялата приложима информация, за да изпълнява ефективно възложените функции по проверка на съответствието. Обхватът на оценката, основана на надлежна проверка, зависи от естеството, мащаба, сложността и риска на възложените функции и процеси.
76. Освен това инвестиционните посредници следва да гарантират, че когато функциите по проверка на съответствието са възложени изцяло или отчасти на подизпълнител, те остават постоянни по своето естество, т.е. доставчикът на услуги следва да има възможност да изпълнява функцията непрекъснато, а не само при определени обстоятелства.
77. Инвестиционните посредници следва да наблюдават дали доставчикът на услуги изпълнява своите задължения правилно, което включва мониторинг на качеството и количеството на предоставяните услуги. Старшият ръководен състав отговаря за осъществяването на непрекъснат надзор и мониторинг на възложените на подизпълнител функции и следва да разполага с необходимите ресурси и експертен опит, за да е в състояние да изпълнява това задължение. Старшият ръководен състав може да назначи конкретно лице, което да осъществява надзор и мониторинг от негово име на възложените на подизпълнител функции.
78. Възлагането на функциите по проверка на съответствието на подизпълнител в рамките на група не намалява нивото на отговорността на старшия ръководен състав на отделните инвестиционните посредници в групата. В някои случаи обаче е възможно централизираното звено по проверка на съответствието в дадена група да осигурява на ръководителя на звеното по проверка на съответствието по-добър достъп до информация и да води до по-голяма ефективност на звеното, особено ако отделните субекти работят в общи помещения.

79. Ако поради своето естество, размер и обхват на своите бизнес дейности даден инвестиционен посредник няма възможност да наеме персонал по проверка на съответствието, който е независим от изпълнението на услугите, подложени на мониторинг от негова страна, тогава вероятно е подходящо функциите по проверка на съответствието да се възложат на подизпълнител.

V.III Преглед на звеното по проверка на съответствието от страна на компетентните органи

Преглед на звеното по проверка на съответствието от страна на компетентните органи

Приложимо законодателство: членове 7 и 17 от MiFID.

Обща насока 11

80. Компетентните органи следва да извършат преглед на начина, по който инвестиционните посредници планират да спазят, изпълнят и поддържат изискванията на MiFID по отношение на звеното по проверка на съответствието. Това следва да се прилага в контекста на процеса на издаване на разрешително, както и чрез прилагане на основан на риска подход в процеса на текущия надзор.

Подкрепящи насоки

81. В член 7 от MiFID се посочва, че компетентният орган не издава разрешително на инвестиционния посредник до момента, в който бъде удовлетворен от изпълнението на всички изисквания от кандидата съгласно разпоредбите, приети съгласно MiFID. По същия начин компетентният орган следва да оцени дали звеното по проверка на съответствието на посредника е добре организирано и разполага с достатъчни ресурси и дали са установени подходящи срокове за докладване. Той следва да изисква извършване на всички необходими промени в звеното по проверка на съответствието като условие за издаване на разрешително.
82. Освен това като част от текущия процес на надзор компетентният орган следва чрез прилагане на основан на риска подход да оцени дали са подходящи мерките, изпълнени от инвестиционния посредник във връзка със звеното по проверка на съответствието, както и дали звеното по проверка на съответствието изпълнява правилно своите отговорности. Отговорност на инвестиционните посредници е да определят дали са необходими промени в ресурсите и организацията на звеното по проверка на съответствието в резултат на промени в бизнес модела на инвестиционния посредник. Освен това като част от своя текущ надзор и като следват основан на риска подход компетентните органи следва да оценят и проследят — ако и когато е целесъобразно — дали тези промени са необходими и дали са били извършени. Компетентният орган следва да осигури разумен срок за извършване на промените от страна на посредника. При все това промените в инвестиционните посредници не подлежат непременно на одобрение от страна на компетентните органи.
83. Някои компетентни органи лицензират или одобряват номинирания ръководител на звеното по проверка на съответствието след оценка на квалификацията на ръководителя на звеното по проверка на съответствието. Тази оценка може да включва анализ на автобиографията на ръководителя на звеното по проверка на съответствието, както и интервю с определеното лице. Този вид лицензионен процес може да помогне за укрепването на позицията на звеното

по проверка на съответствието както в инвестиционния посредник, така и по отношение на трети страни.

84. Други регулаторни подходи изискват оценката на квалификацията на ръководителя на звеното по проверка на съответствието да се извършва единствено от старшият ръководен състав на инвестиционния посредник. Старшият ръководен състав извършва оценка на квалификациите на кандидата за ръководител на звеното по проверка на съответствието преди да бъде назначен. След това се оценява дали инвестиционният посредник изпълнява правилно това изискване в рамките на общия преглед на изпълнението на изискванията на MiFID от страна на посредника.
85. Някои държави членки изискват от инвестиционните посредници да уведомяват компетентните органи за назначаването и смяната на ръководителя на звеното по проверка на съответствието. В някои юрисдикции това уведомление трябва да бъде придружено и от подробно обяснение на основанията за смяната. Това може да помогне на компетентните органи да получат представа за евентуални конфликти между ръководителя на звеното по проверка на съответствието и старшият ръководен състав, което би могло да бъде признак за слабости в независимостта на звеното по проверка на съответствието.
86. Горепосочените практики могат да бъдат полезни за други компетентни органи⁴.

⁴ Настоящото описание на конкретни практики на компетентните органи има за цел да предостави на читателя допълнителна информация относно различните подходи на компетентните органи, без да се установяват допълнителни изисквания към инвестиционните посредници или компетентните органи (и по този начин да се създаде задължение за спазване или обяснение съгласно член 16, параграф 3 от регламента за ЕОЦКП).